

[Boligministeren]

på den løsning, men fra Galgebakkens side har man hele tiden sagt: bare gå på; Wilhjelm siger til os, vi får noget ud af det. Nej, det gør de ikke.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Ove Jensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om beskæftigelsesforanstaltninger for kvinder.

[Af Lilli Gyldenkilde (SF) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 16. Fremsat 7/12 79).

Forslaget sættes til forhandling.

*Forhandling***Arbejdsministeren (Svend Auken):**

Forslaget er stort set en genfremsettelse af to tidligere SF-forslag, som er blevet behandlet i folketinget henholdsvis i marts 1978 og i november 1978. Kvinders beskæftigelses- og arbejdsløshedsproblemer er imidlertid så alvorlige, at det er rimeligt at tage dem op til drøftelse i folketinget igen med regelmæssige mellemrum.

Regeringen er meget opmærksom på de store problemer, som kvinder har på arbejdsmarkedet beskæftigelsesmæssigt, og det har fundet udtryk i, at et beløb på mere end 200 mill. kr. i omdisponeringen af beskæftigelsesmidler for 1980 direkte er sat af til specielle foranstaltninger til at afhjælpe kvindearbejdsløshedsproblemet, ikke mindst i forbindelse med forbedrede uddannelsesmuligheder.

Imidlertid må man erkende, at selv om beskæftigelsen for kvinder heldigvis er steget ganske betydeligt også under den økonomiske krise, og selv om der, som jeg nævnte før, er afsat beløb på beskæftigelsesplanen specielt til at afhjælpe kvindearbejdsløsheden, er der fortsat meget store problemer, hvad ledighedstillene jo også viser. De findes inden for alle grupper: både i gruppen »ledige« som helhed, inden for de unge arbejdsløse og inden for de langtidsarbejdsløse er der en klar overrepræsentation af kvinder.

I erkendelse heraf er et af hovedpunkterne i regeringens beskæftigelsesplan for 1981, 1982 og 1983, der som bekendt vil beløbe sig til 4,5 mia kr. løn- og prisreguleret, en kraftigt forstærket indsats over for kvindearbejdsløsheden, og i forbindelse dermed skal vi selvfølgelig også tænke venligt på det forslag, vi her har til behandling, ud fra dets smukke intentioner.

Derimod har vi meget lidt at bruge det konkrete forslag til. Vi synes ikke, det er særlig godt, og er noget overraskede over, at man alene har opmærksomheden henledt på to efter vores opfattelse ikke afgørende centrale former for støtte til beskæftigelsen, nemlig den såkaldte § 97 A-støtte og den særlige støtte, der ydes til de unge arbejdsløse under kommunerne ifølge lov nr. 488 om den kommunale indsats til afhjælpning af ungdomsarbejdsløsheden.

Vi kan anerkende de smukke tanker – det er jo tit, man må gøre det over for SF – men vi synes desværre ikke, at det faktiske resultat står mål med de bagved liggende tankers tiltalende karakter.

Jeg kan sige, at noget af det, vi mener der skal sættes virkelig kraftigt på, er uddannelse, uddannelse og atter uddannelse for kvinderne på arbejdsmarkedet, ikke bare øget uddannelseskapacitet inden for de områder, der især interesserer kvinderne, og hvor der er en kraftig søgning af kvinder, men også uddannelse inden for utraditionelle områder; støtte til oplæring og beskæftigelse på utraditionelle områder vil have en meget høj prioritet for os.

Jeg håber, at vi i forbindelse med regeringens beskæftigelsesplan, som vil kunne foreligge omkring påske, for 1981, 1982 og 1983 vil have det grundlag, der giver os mulighed for at føre en virkelig gennemgribende debat om, hvad der fra samfundets side kan stilles

[Arbejdsministeren]

op over for dette enorme samfundsproblem: kvindernes alt, alt for store arbejdsløshed.

Inge Fischer Møller (S):

Det kan gøres kort. Jeg mener ligesom arbejdsministeren heller ikke, at det foreliggende forslag peger på nogen konkrete løsninger, men vil gerne give udtryk for, at vi i den socialdemokratiske folketingsgruppe synes, det er et problem, at der er så mange arbejdsløse kvinder.

Arbejdsministeren har påpeget nogle af de ting, som jeg synes man skulle se nærmere på i arbejdsmarkedsudvalget, nemlig hvordan man i højere grad kan benytte de midler, der er afsat til beskæftigelsesfremmende foranstaltninger. Min egen private opfattelse er den, at man kun kan løse beskæftigelsesproblemerne for kvinderne, hvis man i højere grad kan få kvinderne til at søge over i det, man kalder ikke-traditionelle kvindeerhverv.

Jeg kan som sagt ikke støtte det foreliggende forslag, men det betyder ikke, at jeg ikke kraftigt og ivrigt kan diskutere og drøfte de ting, der måtte komme frem under et efterfølgende udvalgsarbejde.

Brøndsted (V):

Det må være meningen med de ekstraordinære beskæftigelsesfremmende midler, at de først og fremmest skal benyttes til, at der bliver givet tilbud om nogle rimelige beskæftigelsesarbejder og nogle relevante uddannelsesstilbud. Jeg mener, at det i høj grad gælder om at lægge det således til rette, at de grupper, man ønsker at henvende sig til, også har et behov derfor, for dermed vil man ramme de største grupper blandt de arbejdsløse. Endelig må midlerne bruges til en hensigtsmæssig omskoling og vel at mærke en omskoling, der tiltrækker dér, hvor der er flest, der har behov derfor.

Alt dette skal ske uden nogen som helst skelen til traditionel fagopdeling og traditionel opfattelse af, hvad der er mands-, og hvad der er kvindefag. Jeg synes, det er meget vigtigt – og dér vil jeg støtte SFs tankegang – at vi her bryder en hel masse traditionelle skranker for, hvad man kan tilbyde kvinder både i uddannelsesmæssig og beskæftigelsesmæssig henseende som noget, det er værd at have med at gøre.

Men der må ikke være nogen ekstra krav, der må ikke være nogen særinteresser, der blokerer muligheden for, at de midler, der stilles til rådighed, altid anvendes sådan, at de hjælper flest muligt, sådan at de giver et effektivt resultat og altså er til gavn for alle, der er arbejdsløse.

Venstre går ind for ligestilling og kan på den baggrund derfor ikke støtte nogen som helst tanke om et kvoteringsforslag, som det er det.

Grethe Fenger Møller (KF):

Der er for mig ingen tvivl om, at arbejdsløsheden er et af de væsentligste samfundsproblemer, vi politisk har været stillet over for i 1970'erne, og her ved indgangen til 1980'erne synes det også at være et af de allervæsentligste problemer, vi står over for at skulle løse. En række undersøgelser har vist, at kvindearbejdsløsheden er et særligt problem, både når det drejer sig om langtidsløse, og når det drejer sig om de unge arbejdsløse, altså at det er langt sværere for kvinder end for mænd at komme i arbejde eller finde uddannelsesmuligheder.

Der er således ingen tvivl om, at det er nødvendigt at gøre noget specielt for at bekæmpe kvindearbejdsløsheden og sørge for, at den tilknytning, kvinderne ønsker sig på arbejdsmarkedet, bliver så fast og stabil som overhovedet muligt. Derfor mener jeg også, det er rimeligt at sikre kvinderne en væsentlig andel af beskæftigelsesmidlerne, og jeg er således også tilfreds med arbejdsministerens bemærkning om, at man allerede nu har foretaget en omdisponering med henblik på at sikre, at en bestemt del blev anvendt til kvinderne.

Det er min opfattelse, at regeringen er opmærksom på disse kvindeproblemer, og at kommunerne er ved at blive opmærksom på dem, men man støder meget ofte på en række praktiske problemer ude i kommunerne, fordi mange af de givne jobtilbud har været det, vi traditionelt kalder for mandearbejde, og der således har været meget få muligheder for kvinder. Det har måske knebet med fantasien hos kommunerne, men det må erkendes, at det måske også kniber med fantasien hos kvinderne, og at der desværre stadig væk er en beklagelig tendens til, at mange både mænd og kvinder – men her drejer det sig jo

[Grethe Fenger Møller]

om kvinderne – søger ind i traditionelle uddannelser og fag, også på tidspunkter, hvor der ville være større chance for at komme i beskæftigelse, hvis man valgte et utraditionelt erhverv.

Jeg tror, at det er vigtigt at skabe uddannelsesstilbud og jobtilbud til kvinderne, men det er også meget vigtigt, at man forsøger at finde ud af, hvordan man kan nedbryde det kønsopdelte arbejdsmarked. Der mener jeg det påhviler politikerne og regeringen at få øjnene op for, at der må gøres et eller andet, og at det er nødvendigt, at kvinderne kommer ind på de utraditionelle områder. Men det er vel også nødvendigt, at man henstiller til det private arbejdsmarked at gøre noget for at tage kvinder ind på utraditionelle områder, og at man fortæller kvinderne, at der måske er langt bedre beskæftigelsesmuligheder inden for utraditionelle områder, selv om det måske kan være svært for den, der står i en arbejdsløshedssituation, både at skulle ud i et jobtilbud eller en uddannelsessituation og skulle begive sig ind på et utraditionelt område.

Jeg er meget enig med arbejdsministeren i det, han sagde om, at det gælder om at sige uddannelse, uddannelse, uddannelse; det tror jeg simpelt hen er vejen frem.

Vi er positivt indstillet over for de tanker, der ligger bag ved SFs forslag om at gøre noget ved kvindearbejdsløsheden. Vi kan ikke støtte det konkrete forslag, men mener, at det er vigtigt, at man har øjnene åbne for, hvad man kan gøre for at forbedre kvindernes beskæftigelsessituation.

Ernst Schmidt (FP):

Det er langtfra første gang, dette forslag bliver behandlet her i Folketinget, og da fremskridtspartiet ikke har ændret indstilling til det, kan jeg gøre det kort ved at henvise til, hvad vi har sagt tidligere, men jeg kunne have lyst til lige at knytte et par bemærkninger til det, der netop er blevet sagt herfra. Nu blev der sagt uddannelse, uddannelse, uddannelse. Jeg kunne have lyst til at sige beskæftigelse, beskæftigelse, beskæftigelse, for det er nok det, det drejer sig om. Forslaget forekommer os at være udsprunget af hele den beskæftigelsessituation, som er en følge af den socialistiske styring af erhvervslivet. Hvis man havde givet erhvervslivet helt

andre forhold, havde vi sandsynligvis haft fuld beskæftigelse, og så havde der ikke været nogen grund til at tale om, at der skulle gives statstilskud til beskæftigelse af kvinder eller mænd. Jeg mener helt sikkert, at hvis man havde fulgt den linje, fremskridtspartiet står for, havde vi slet ikke haft den problematik i dag.

Bolvig (RV):

Der er mange grupper i vort samfund, som er særlig udsatte for ledighed, og som har krav på en særlig indsats. Derfor har det også været en glæde for det radikale venstre at medvirke til at gennemføre efterlønsordningen for de lidt ældre arbejdstagere og jobtilbudsordningen for de langtidsledige.

Tilbage står en særlig indsats for kvinderne, der er – erkendt – meget hårdt ramt af krisen, og for de unge. En meget stor part af de unge ledige er kvinder, og de vil forhåbentlig blive hjulpet gennem den ungdomsgaranti, som forhåbentlig snart vil blive iværksat, og som vi glæder os til at medvirke til at bringe i scene.

Jeg bemærkede ministerens løfte om fortsatte store anstrengelser for at få flere kvinder i arbejde og i uddannelse. Det vil givet give resultater, og jeg synes da for resten også, der er grund til at konstatere, at vi med mange odds imod os dog har opnået ganske gode beskæftigelsesresultater af de hidtidige anstrengelser. Det er altså ikke sådan, at der ingenting er sket. Tværtimod synes jeg egentlig, vi på en række områder kan glæde os over, at der er opnået bemærkelsesværdige resultater.

Det forslag, vi behandler, har vel en pædagogisk indflydelse og kan måske lægge et vist pres på de forskellige kommuner og amter, og på den baggrund vil jeg gerne tilsige en positiv udvalgsbehandling.

Fordomme trives på det danske arbejdsmarked. Kan vi, som andre ordførere har været inde på, nedbryde fagopdeling og faggrænser og overvinde traditioner, vil det givet bringe mange flere kvinder i arbejde. Som så ofte før vil jeg påpege, at talrige fabriksporte ville åbne sig for kvinder, hvis vaske- og toiletapartheiden blev fjernet.

Birgith Mogensen (CD):

[Birgith Mogensen]

Vor ordfører i denne sag kan ikke være til stede, og jeg skal derfor på CDs vegne knytte nogle bemærkninger til det foreliggende beslutningsforslag.

CD er enig i, at der naturligvis må tages hensyn til en skæv fordeling i ledighedstallene for mænd og kvinder, når man fra samfundets side skal søge at afhjælpe disse problemer, men vi tvivler på, at dette skal ske på en så håndfast facon som skitseret af SF. Vi mener, at man også uden dette forslag er og vil være opmærksom på dette misforhold. Derfor kan vi ikke give ubetinget støtte til forslaget, men vil afvente udvalgsbehandlingen.

Tyroll (VS):

VS er positivt over for hensigten i beslutningsforslaget, ligesom vi var det ved den første behandling, det fik, sidst det var fremsat, altså den hensigt at sikre kvinder en bedre placering og ligestilling på arbejdsmarkedet. Disse problemer ligger VS meget på sinde, og vi finder, at det er et væsentligt område for fagforeningernes arbejde at sikre solidariteten på tværs af kønsforskellene og en ligestilling igennem lønkampen, gennem anvisning af arbejde og gennem uddannelsespolitikken m. m.

Vi har også tidligere her i salen markeret vores interesse for en positiv særbehandling af kvinderne for at opnå ligestilling på arbejdsmarkedet. Vi finder det ønskeligt, at fagforeningerne overtog anvisningsretten fuldt ud og brugte den til bl. a. at gennemtvinge en ligestilling på arbejdsmarkedet. Så længe det ikke er sket, synes vi, det er positivt, at arbejdsformidlingen rundt omkring arbejder på at bidrage til en ligestilling i anvisningsarbejdet, og har bemærket sådanne bestræbelser i det sidste nummer af Nyt fra Arbejdsdirektoratet.

Men som sidst, da forslaget blev behandlet, må vi sige, at når vi ser på, hvad SFs forslag er baseret på, nemlig løntilskudsordningerne til arbejdsgiverne, kan vi ikke være med. Vi er modstandere af disse foræringer til arbejdsgiverne, som vi også var det, sidste gang forslaget blev behandlet, og som vi var det, dengang disse ordninger blev indført. Vi finder i givet fald, at det er langt bedre at gennemtvinge ligestilling igennem påbud

uden at give de arbejdsløse penge med til arbejdsgiverne.

Det kan også stærkt betvivles, om disse tilskudsordninger kombineret med en positiv særbehandling af kvinder overhovedet vil være effektive. I Sverige har man ifølge sidste nummer af Nyt fra Arbejdsdirektoratet haft en sådan ordning siden 1974, og i f. eks. perioden 1978-79 er der kun givet tilskud i 187 tilfælde, og det er jo ikke mange. Så også dette taler for, at direkte påbud og indgreb i arbejdsgivernes ret til at lede og fordele er det nødvendige middel på dette område. Men det er det jo svært at finde støtte til hos socialdemokratiet, dér respekterer man jo denne arbejdsgivernes ret til at lede og fordele arbejdet.

Men det er klart, at problemet bliver større og større og derfor i højere grad kræver en indsats fra regeringens og arbejdsministeriets side. Af udtalelser fra konsulent H. Hasenkamp, arbejdsministeriet, fremgår det, at man forventer, der vil komme 15.000-20.000 langtidsledige i løbet af i år. Det er i særlig grad de dårligt uddannede og kvinderne, der rammes - omkring 2/3 af de langtidsledige er kvinder - og det siger noget om, hvor mange nye tilfælde af langtidsledige kvinder vi kan blive udsat for i den kommende tid. Men det var jo ikke ligefrem de store resultater, man kunne forvente efter det, vi hørte af arbejdsministeren i dag.

Af andre problemer i denne udvikling kan nævnes hele spørgsmålet om de strukturrationaliseringer og rationaliseringer i øvrigt, der bliver gennemført inden for de forskellige områder, som ser ud til i særlig grad at ramme de arbejdsløse kvinder. Bare inden for HK-området henvises der i en af de undersøgelser om årsagerne til ledighed for kvinder, jeg har set, nemlig en undersøgelse offentliggjort i det samme nye nummer af Nyt fra Arbejdsdirektoratet, hvor det viser sig, at der ved arbejdsformidlingen i Kolding er 33 pct. opsagt på grund af rationaliseringer. Det er et ret stort tal, og det skulle ikke undre, om det er det samme store tal, der er tale om adskillige andre steder her i landet. Det er altså nogle ting, som ikke er blevet taget særlig alvorligt endnu af regeringen og arbejdsministeriet, som er blevet luftet lidt i forbindelse med en tryghedsaftale, men som ikke er blevet taget op som et generelt problem. Der tales kun om, at de spændinger, der i

[Tyroll]

givet fald kan opstå ved disse rationaliseringer, skal man forsøge at afbøde gennem en tryghedsaftale, som ikke kan ses at give nogen egentlig beskæftigelsesfremgang.

Poul H. Møller (KrF):

Selve titlen: forslag til folketingsbeslutning om beskæftigelsesforanstaltninger for kvinder, kan nok skurre lidt i ørerne, efter at vi har fået indført ligeret for mænd og kvinder – det dér med kønskvotering skurrer lidt nu – men vi må vel alligevel erkende, at ligesom der er mandefag, er der også brancher og steder, hvor der traditionelt særlig er beskæftiget kvinder. Vi er klar over, at der er et problem dér, og hvis dette forslag kan føre til en i hvert fald delvis løsning på problemet med de mange arbejdsløse kvinder inden for disse bestemte områder, vil kristeligt folkeparti meget gerne medvirke dertil, ligesom vi vil medvirke til en løsning af det store problem, der hedder de ungdomsarbejdsløse, og vor alt for store arbejdsløshed i det hele taget.

Mølgaard (DR):

Retsforbundet er enig med forslagsstillerne til dette beslutningsforslag om, at arbejdsløsheden er et uhyggeligt fænomen, og at det er tankevækkende, at kvindearbejdsløsheden er så særlig stor.

Vi vil også være med til særlige foranstaltninger til at modvirke denne, altså til at bringe kvindebeskæftigelsen op, men vi tror ikke så forfærdelig meget på det rigtige i at klare dette eklatante problem over den læst, forslagsstillerne her har udformet.

En så håndfast matematisk beregning i positiv ligebehandlings- eller ligestillingsaktion eller positiv særbehandlingsaktion som denne at bruge beskæftigelseskroneerne til beskæftigelsesforanstaltninger for mænd og kvinder i samme forhold som arbejdsløsheden for kønnene kan medføre et simpelt hen for ringe udbytte af disse beskæftigelseskroneer, og denne nytte af disse bevillinger er vist i forvejen i vid udstrækning så ringe, at den dårlig tåler nogen udhuling.

Vi nærer nogen sympati for forslaget hensigt, men modsat Hørup, der spurgte: hvad skal det dog nytte? må vi spørge: hvad kan det dog nytte? En vis portion skepsis er alt-

så, hvad vi nærer over for forslaget, men sympati over for dets hensigt.

Udvalgsarbejdet kan måske belyse spørgsmålet om nytteværdien lidt nærmere, og indtil da har vi da iværksat en beskæftigelsesforanstaltning for folketingsmedlemmer af begge køn, og fra retsforbundets side medvirker vi gerne til dette, om end man ikke skal forvente positiv ligestilling eller positiv særbehandling fra retsforbundets side over for dette forslag i forhold til så mange andre.

Birthe Nielsen (SF):

Jeg vil takke samtlige partier for de pæne ord, som de har givet udtryk for om dette forslag, men der er ikke kommet noget positivt ud af det bortset fra nogle pæne tanker. Under udvalgsarbejdet vil det vise sig, om der ligger noget mere bagved.

Jeg vil gerne gøre arbejdsministeren opmærksom på, at SiD f. eks. i Sønderjylland i samarbejde med amtet og den lokale arbejdsformidling har indført et pointsystem netop for at tilgodese kvinderne og få kvinder ind på de traditionelt mere mandsdominerede områder, og det har man haft held til også i lære- og praktikpladser. Det pointsystem, man har anvendt i Sønderjylland, kunne man jo meget nemt anvende over hele landet, hvis man blot sætter en pointsats, som er tilpasset de lokale forhold på arbejdsmarkedet, og det er sådan set det, der er indeholdt i vores forslag. Der er nogle af ordførerne, der har misforstået det og troet, at vi har sat kønskvotering på. Det har vi ikke gjort denne gang, netop fordi vi har taget højde for, at der kan være geografiske forskelle og kan være forskel på, hvor mange kvinder inden for det bestemte geografiske område der er arbejdsløse.

Jeg er enig med fru Grethe Fenger Møller i, at der er nogle praktiske problemer i visse kommuner, men ikke desto mindre har problemerne været mindre i de kommuner og amter, hvor man har forsøgt med nytænkning på området.

Jeg kan også nævne, at der f. eks. i Nordjylland er etableret omskolingskurser for kvinder inden for mandsdominerede fag. F. eks. har man med stort held netop kunnet få to hold kvinder uddannet på svejseskurser.

Alle ordførerne har i dag sagt, at de synes, tankerne var gode og smukke, men havde

[Birthe Nielsen]

også den indstilling, at det nok ikke kunne lade sig gøre. Lad mig nævne, at f. eks. den danske ligebehandlingslov fra 1978 jo ikke forbyder positiv særbehandling. Jeg kan huske, at arbejdsministeren under behandlingen af denne lov udtalte, at når det gjaldt princippet ligebehandling og positiv særbehandling, skulle kvinder og mænd være ligeværdige, men der er ikke hjemmel i loven til at gennemføre nogen af de her omtalte særforanstaltninger. Jeg kunne forstå i dag, at man arbejder med nogle foranstaltninger for de unge med hensyn til uddannelser, men man må tænke på, at der også er en gruppe voksne kvinder, som er arbejdsløse.

De kvinder, der er arbejdsløse i dag, er især kvinder inden for de traditionelle kvindeområder, og det drejer sig om f. eks. tekstilindustrien, beklædningsindustrien og levnedsmiddelindustrien. Hvad angår stillinger inden for det offentlige, er der især arbejdsløshed inden for omsorgsområdet, og her tænker jeg på plejeområdet, sygeplejeuddannelser osv., og også inden for pædagoguddannelserne. Det er netop inden for disse uddannelsesområder, at kvinder har været særlig sårbare, fordi det offentlige på grund af krisen har skåret så meget ned, at der er blevet særlig mange kvinder ledige inden for disse områder.

Jeg ved godt, det hænger sammen med noget mere uddannelse, men jeg synes, det er vigtigt, at man er opmærksom på, at tingene hænger sammen, så man også sørger for at uddanne tilstrækkelig kapacitet på disse uddannelsessteder.

I Danmark har vi f. eks. ikke lavet disse positive særforanstaltninger bortset fra enkelte steder i landet, men i Sverige har man udført en lang række af disse foranstaltninger, for at kvinder skulle få mere ligestilling på arbejdsmarkedet. Bl. a. har man ansat kvindelige arbejdsformidlingskonsulenter, som netop har fået den opgave, fordi dette traditionelt er et mere mandsdomineret fagområde, og det har man også gjort i forbindelse med egnsudviklingsstøtte.

I den sidste udgivelse fra arbejdsformidlingen, som er udsendt her i februar, udtaler chefen i Ålborg, Kurt Hansen, at der ikke er noget til hinder for, at man i medfør af § 97 a i stedet for som i dag at fordele efter alder og geografi fordeler efter køn. Det synes jeg lyder fornuftigt, og det er en af de ting, vi vil

med vores forslag. I foråret 1979 var der 14.000 ledige mænd og 12.000 ledige kvinder i Nordjylland, og i løbet af efteråret 1979 var det muligt at få 4.000 flere mænd i arbejde, men der var stadig væk 12.000 ledige kvinder. Det er derfor, det er nødvendigt med nytænkning på dette område.

Noget andet er, at man som sagt også må se på, inden for hvilke områder der især er brug for arbejdskraft, og i den forbindelse vil jeg pege på, at et område som jern- og metalindustrien kan kvinder udmærket godt beskæftige sig med. Jeg omtalte før de to svejsekurser, som er gennemført af kvinder i Nordjylland, men der er også andre fagområder, f. eks. kranførere, når det gælder uddannelser for voksne kvinder.

Hvad angår de unge, er jeg glad for, at der kommer nogle nye initiativer i 1982-83 i forbindelse med den garantiordning, som arbejdsministeren var inde på man vil indføre, altså at man vil prøve at se på, hvordan man kan få de unge kvinder ind på uddannelsesområder, som ellers traditionelt er områder, mænd vælger.

Jeg vil gerne stille arbejdsministeren et enkelt spørgsmål. Der er et problem for de piger, der går på en af de EFG-basisuddannelser, som normalt vælges af mænd, og jeg vil spørge arbejdsministeren, hvordan man kan skaffe flere praktikpladser på andet år, for det har vist sig i praksis, at det er svært at skaffe praktikpladser til kvinderne det andet år.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Som jeg sagde i mit første indlæg, får vi god lejlighed til at diskutere disse alvorlige problemer i forbindelse med konkrete forslag, når beskæftigelsesplanen for 1981, 1982 og 1983 ligger klar her i løbet af et par måneder, men jeg vil gerne sige nogle enkelte ting i anledning af fru Birthe Niensens indlæg her.

For det første tror jeg, det er forkert, når fru Birthe Nielsen siger, at der som følge af samfundets nedskæringspolitik er stor arbejdsløshed blandt pædagoger, sygeplejersker, plejere osv. Nej, sådan ligger det ikke; det er tværtimod de sektorer, der vokser hurtigst beskæftigelsesmæssigt, og hvor der er betydelig mangel på arbejdskraft, og derfor er regeringen - i øvrigt i overensstemmelse

[Arbejdsministeren]

med, hvad SF tidligere har sagt, men tingene kan jo ændre sig i en omskiftelig verden – af den opfattelse, at der tværtimod er behov for, at vi udbygger disse uddannelser, fordi der er interesse for det, fordi de mennesker udfører et nyttigt stykke arbejde, og fordi der er ledige arbejdspladser og vil blive ledige arbejdspladser i fremtiden. Derfor tror jeg ikke, man skal køre den argumentation frem, det er ikke dér, arbejdsløsheden er; blandt disse grupper er der tværtimod mangel på arbejdskraft.

Derimod er det rigtigt, som fru Birthe Nielsen siger, at der er store problemer med beskæftigelsen i de traditionelle kvindeindustrier og blandt ikke-uddannede inden for butiks- og kontorområdet. Vi har da også en lang række tanker om, hvad man kan gøre for f. eks. inden for butiks- og kontorområdet i kraft af arbejdsmarkedsuddannelser at få flere kvinder ind, også på områder, hvor de ikke har været hidtil. Jeg er enig med det, som fru Birthe Nielsen sagde om erfaringerne fra de svejsekurser, der er blevet gennemført, og også med ansættelser efter uddannelse af kvindelige svejsere på værfterne både i Frederikshavn og Ålborg; det har fungeret ganske glimrende.

Jeg tror imidlertid ikke, det nytter noget at nævne alle de ting, man kan gøre her, for jeg tror, vi skal se forslagene konkret udarbejdet, og jeg håber, at vi med et bredt flertal i folketinget vil kunne gennemføre disse forslag, sådan at vi opnår det, vi ønsker, nemlig en kraftig formindskelse af kvindearbejdsløsheden.

Jeg var glad for det, hr. Bolvig sagde om de resultater, der er opnået i beskæftigelsespolitikken. I Danmark har vi den tilbøjelighed, at vi fortier alt, hvad der går godt, og blæser alt, hvad der går dårligt, op til fantastiske proportioner. Realiteten er jo, at beskæftigelsessituationen som følge af de ting, der er blevet foreslået og gennemført, er blevet forbedret i det danske samfund. Langt flere mennesker er kommet i arbejde – langt flere kvinder er kommet i arbejde – og til trods for stor tilgang til arbejdsmarkedet er flere og flere blevet beskæftigede.

Det, der er vores problem, er, at denne forbedring ikke har været tilstrækkelig stærk til at suge alle de ledige op, således at vi stadig væk har et stort arbejdsløshedsproblem, og at konjunkturerne tegner til, at vi i løbet

af 1980–81 vil få en forværring af beskæftigelsessituationen. Derfor er det meget vigtigt, at vi i tide sætter ind med foranstaltninger til støtte ikke mindst for de grupper, der har en særlig udsat placering på arbejdsmarkedet, og det gælder i høj grad kvinderne.

Så skal jeg lige sige til fru Birthe Nielsen, at der er hjemmel i ligebehandlingsloven til at gennemføre positive særbehandlingsforanstaltninger; ligebehandlingsprincippet kan gennembrydes, hvis det drejer sig om positive særbehandlingsforanstaltninger, som ministeren tager stilling til efter indstilling fra ligestillingsrådet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Ove Jensen):

Jeg foreslår, at forslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v.

[Af Lilli Gyldenkilde (SF) m.fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 17. Fremsat 7/12 79).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Forslaget er en genfremsættelse fra tidligere, og det er selvfølgelig dejligt med genbrug, men det er mindre dejligt, at de mange og stærke indvendinger, der fremførtes ved den lejlighed mod forslaget – ikke mod dets hensigt, men mod dets udformning – ikke har gjort større indtryk på de tre fremtrædende medlemmer af socialistisk folkepartis folke-